

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse om integration. Redegørelsen skal belyse, i hvilket omfang indførelsen af en ret til at tilegne sig grønlandsk, jf. § 5, stk. 1, i Inatsisartutloven om sprogpolitik, har haft en effekt, og om denne effekt i givet fald kan betragtes som tilfredsstillende. Hvis ikke, skal redegørelsen belyse de barrierer, som ligger til grund for den manglende eller utilstrækkelige effekt. Redegørelsen skal med baggrund heri udmunde i anbefalinger om, hvorvidt (og i givet fald hvorledes) retten til at tilegne sig sprog bør udmøntes i en bekendtgørelse med hjemmel i lovens § 5, stk. 2. Samtidig skal redegørelsen vurdere, hvorvidt der er behov for at fastsætte tilsvarende regler vedrørende en ret til at tilegne sig viden om Grønlands samfundsforhold, kultur, traditioner, samt sociale normer og værdier.

(Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Steen Lyngé, Atassut, formand
Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut, næstformand
Inatsisartutmedlem Randi V. Evaldsen, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 24. marts 2015 under FM2015 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med nærværende forslag, at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse for integration. I denne redegørelse skal Naalakkersuisut bl.a. vurdere, i hvor høj grad den i sprogloven fastsatte ret til at tilegne sig grønlandsk har haft en effekt, samt om den opnåede effekt kan betragtes som tilfredsstillende. Som opfølgning herpå søges Naalakkersuisut pålagt at vurdere, hvorvidt der eksisterer et behov for at fastsætte regler

vedrørende en ret til at tilegne sig viden om Grønlands samfundsforhold, kultur, traditioner samt sociale normer og værdier.

2. Forslagets 1. behandling i Inatsisartut

Under forslaget 1. behandling blev der udtrykt generel støtte til forslaget, både i Inatsisartut samt hos Naalakkersuisut. Det blev dog debatteret, hvilke persongrupper, der skulle undersøges i den ønskede redegørelse. Således blev der gjort opmærksom på forslagets relevans f.s.v. angår enkeltsprogede bosat i Grønland samt tilflyttere fra Danmark, men også det stigende antal nationaliteter, der bliver bosat i Grønland, blev debatteret.

Under debatten blev flere nødvendige faktorer for drøftelsen af en fremtidig integrationspolitik drøftet og pointeret. Nødvendigheden af en egentlig integrationsindsats blev herudover drøftet.

Forslaget blev henvist til videre udvalgsbehandling i Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke med henblik på at videre drøfte og undersøge disse faktorer, målgruppen for redegørelsen m.v.

3. Møde med forslagsstillere

I forbindelse med udvalgets behandling af forslaget, fandt udvalget, at forslagsstillere med fordel kunne inviteres til et møde med udvalget med henblik på en nærmere drøftelse af baggrunden for forslaget. Udvalget inviterede forslagsstillere til deltagelse på et sådan møde til den 5. maj 2015. (Bilag 1)

På dette møde fik forslagsstillere mulighed for indledende, at uddybe sin begrundelse for forslaget. Herefter drøftede udvalget sammen med forslagsstillere visse aspekter af forslaget. Udvalget konkluderede på baggrund af dette møde, at hovedformålet med nærværende forslag er en igangsættelse af nogle overvejelser om, hvorledes Grønland skal forholde sig aktivt til integrationsområdet. Dette ønskes med forslaget igangsat af den ønskede redegørelse om integration.

4. Udvalgets behandling af forslaget

4.1. Fremtidige fordele ved en integrationsredegørelse

Det er udvalgets overordnede forståelse, at den foreslåede redegørelse om integration kan skabe et vigtigt udgangspunkt, hvorfra vort lands fremtidige integrationsindsats kan dannes. Således anser udvalget den foreslåede redegørelse for at kunne være med til at danne et oplyst grundlag for formuleringen af en egentlig integrationspolitik.

4.2 Social integration og kulturel integration

Såfremt en redegørelse om integration skal udgøre et operationelt udgangspunkt for en fremtidig integrationspolitik, vil det kræve en redegørelse, der afdækker så mange forhold under integrationsområdet som muligt.

Udvalget har i forbindelse med sin behandling af forslaget drøftet, hvorledes integration kan og bør forstås i en grønlandsk kontekst. En forståelse af integration hænger dog udtrykkeligt sammen med, hvilke succeskriterier man som samfund opstiller for en vellykket integration. Her er det udvalgets holdning, at integrationen i et samfund må bero på den aktivt deltagende borger. En borger, der aktivt deltager i samfundet vil have en vis forståelse for det samfund vedkommende er en del af, det være sig socialt som kulturelt. Det betyder, at integration kan komme til udtryk som social integration samt som kulturel integration.

Udvalget forstår i den sammenhæng social integration, som deltagelse på jobmarkedet, foreningstraditionen og andre sociale sammenhænge. Kulturel integration vil derimod referere til en forståelse mellem borgeren og det resterende samfund om, hvilke værdier og normer, der vægtes i vores samfund. Disse værdier er med til at definere vores demokrati, familieliv, ligestilling og generelle forståelse af vores kultur. Samtidig vil en kulturel integration bygge på en vis viden om Grønlands kulturarv og historie. Samlet set vil den sociale og kulturelle integration udgøre en viden om vores samfund hos den enkelte borger. Dermed vil en integreret person i Grønland have en vis viden om sine rettigheder, sine pligter, om samfundets værdier og normer, traditioner, historien, kulturen, kulturarven, sproget m.v.

4.3 Målgruppen

Med forslagsstiller begrundelse står det klart, at den ønskede målgruppe for omtalte redegørelse primært er tilflyttere til Grønland. Hermed forstår udvalget, at der ønskes en integrationsindsats, der træder i kraft den dag en person fysisk flytter ind i Grønland. Udvalget mener, at der for en mulig fremtidig indsats på integrationsområdet må formodes et vist niveau af engagement fra en person, der flytter til Grønland. Således må det forventes, at en flytning må indebære en nysgerrighed for det samfund vedkommende flytter til. Et sådan momentum mener udvalget med fordel kunne udnyttes.

Udvalget finder det vigtigt, at Naalakkersuisut i en integrationsredegørelse holder sig for øje, at der eksisterer grupper af enkeltsprogede borgere, der er bosat i Grønland. Disse borgere vil naturligt være afskåret fra fuld social eller kulturel integration ofte af praktiske årsager.

4.4 Redegørelsens omfang

Med udgangspunkt i forslagsstiller uddybede baggrund for forslaget samt udvalgets behandling af forslaget, skal udvalget stærkt opfordre Naalakkersuisut til som minimum at overveje og klarlægge følgende områder i en redegørelse for integration, såfremt forslaget

vedtages:

- Hvilke barrierer eksisterer der for social og kulturel integration af enkeltsprogede borgere med fast bopæl i Grønland?
- Hvilke konkrete tilbud gives der enkeltsprogede borgere med bopæl i Grønland for at tilsikre en så høj grad af social og kulturel integration som muligt?
 - Hvilken langvarig effekt skønnes de ovennævnte konkrete tilbud at have?
 - Hvilke omkostninger er forbundet med disse ovennævnte tilbud?
 - I hvor høj grad oplyses enkeltsprogede borgere med bopæl i Grønland om ovennævnte tilbud?
- Hvilke rettigheder og reelle muligheder har enkeltsprogede borgere med bopæl i Grønland f.s.v. angår tilegnelsen af sproglige kompetencer?
- Forefindes, der konkrete indsatser med fokus på en social og kulturel integration af personer, der flytter til Grønland?
 - Hvilke erfaringer måtte der være dannet på baggrund af disse indsatser?
 - Hvilke omkostninger er forbundet med disse indsatser?
- I hvor høj grad oplyses personer, der flytter til Grønland om rettigheder, offentlige myndigheder, muligheder for sproglæring, sundhedsydelse, skatteforhold m.v.?
- Hvilke informationer kan personer, der flytter til Grønland med fordel tildeles ved ankomst til Grønland for at sikre en højere grad af integration?
 - Hvor store skønnes de ressourcemæssige fordele at være, såfremt sådanne informationer tildeles personer, ved deres ankomst til Grønland?
- Hvorledes kan der skabes en motivation for personer, der flytter til Grønland til at søge yderligere information samt øge deres egen deltagelse i det samfund, de er flyttet til?

4.5 Integration som separat indsatsområde

Udvalget finder det naturligt, at interessen for vores land vil stige i takt med, at det grønlandske samfund selv orienterer sig mere og mere mod den globale kontekst vi lever i. Derfor mener udvalget også, at integrationsområdet bør være i skarpt fokus samt fungere som et selvstændigt område. Det synes for udvalget, at integrationsindsatsen udelukkende hviler på den gældende sproglov. Det er dog udvalgets holdning, at en sproglov er den juridiske vej mod at *beskytte* vort lands sprog. Sproget er uden tvivl en vigtig faktor i integrationen i et land. Det ses også i vores nordiske naboers integrationspolitikker, hvor sproget optager en vis plads. Alligevel er der i udvalgets optik grund til at udarbejde en egentlig integrationsindsats, der ser ud over en tilegnelse af sprog. Med baggrund i Udvalgets behandling af forslaget, ser udvalget at en decideret integrationsindsats som værende en mulighed for ikke kun at give ret til at lære et sprog, men at der med en konkret integrationspolitik dannes nogle rammer for at motivere personer bosat i Grønland, samt personer, der flytter til Grønland til at blive aktive borgere i vores alles samfund.

Udvalget finder det naturligt, at der med en integrationsindsats fokuseres bredt på integration, mens en sproglov er til for at beskytte vores sprog. Derfor mener udvalget, at integrationsområdet bør operere som et selvstændigt område. Som med en lang række andre indsatsområder, vil der dog skulle sikres en vis harmoni mellem en eventuel integrationsindsats samt sprogloven. Det er således også udvalgets holdning, at integrationsområdet med fordel kunne placeres under indenrigsområdet, således der ikke opstår en kamp mellem en integrationsindsats samt beskyttelsen af vores sprog, men at der i stedet skabes plads for begge indsatser.

Udvalget mener med udgangspunkt i denne anskuelse af integration derfor ikke, at den med forslaget ønskede integrationsredegørelse skal udføres under kulturområdet.

4.6 Inddragelse af viden

Når der bliver debatteret integration, er det udvalgets holdning, at en meget klar forståelse og afgrænsning af målgrupper, mål, visioner, barrierer og muligheder er yderst vigtig.

I den sammenhæng skal udvalget kraftigt opfordre Naalakkersuisut til at inddrage så mange interessenter som muligt og i så mange af redegørelsens faser som muligt. Således skal udvalget pointere vigtigheden af en inddragelse af den viden, der ligger hos forskellige foreninger, erhvervslivet, forskellige myndigheder, fagforeninger, andre trossamfund m.v.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således at omkostningerne ved forslagsstiller forslag anslås til at optage mellem 1 og 1½ AC-årsværk, dvs. mellem 500.000 og 750.000 kr. Det er udvalgets opfattelse, at dette ville kunne dække det oprindelige forslag. Udvalget fremsender imidlertid et ændringsforslag med nærværende betænkning. I den sammenhæng skal udvalget ikke kunne udelukke, at en vedtagelse af ændringsforslaget vil kunne kræve lidt flere ressourcer. Udvalget anslår dog, at de forventede økonomiske konsekvenser vil være de samme.

6. Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg fremsætter på baggrund af ovenstående følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse om integration. Naalakkersuisut skal i redegørelsen redegøre for den nuværende integrationsindsats målrettet personer, som flytter til Grønland. Denne vurdering skal vedrøre både social og kulturel integration. Der skal i redegørelsen ligeledes fremgå en vurdering af den nuværende indsats overfor enkeltsprogede personer, der allerede er bosat i Grønland f.s.v. angår deres sociale og kulturelle integration i Grønland. Den samlede redegørelse skal munde ud i en række overvejelser vedrørende en fremtidig selvstændig integrationslov, der indeholder initiativer både for personer, der måtte flytte til Grønland samt for enkeltsprogede personer, der allerede er bosat i Grønland.”

Et **enigt** udvalg indstiller ændringsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Steen Lyng, Formand

Vivian Motzfeldt

Randi V. Evaldsen

Peter Olsen

Mimi Karlsen